MiNa-Raad

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

van 9 september 2004

over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende het onderhoud en het nazicht van stookinstallaties voor de verwarming van gebouwen en de aanmaak van warm verbruikswater

2004 | 36

D/2004/7080/A36

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2004 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

De heer Kris Peeters
Vlaams Minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur
Koning Albert II-laan 20, bus 1
1000 Brussel

Datum: 9 september 2004
Uw ref.: MLLO/S5/ma/2003/10-08516
Onze ref.: 03.04/L5/M6/04/694
Betreft: *Briefadvies van 9 september 2004 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende het onderhoud en het nazicht van stookinstallaties voor de verwarming van gebouwen en de aanmaak van warm verbruikswater*

Mijnheer de minister,

Op 18 juni 2004 ontving de MiNa-Raad van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, de heer Jef Tavernier, een adviesvraag betreffende het in de rand vermelde besluit. Gezien de vakantieperiode en het feit dat de toenmalige regering ontslagnemend was, werd in de adviesvraag geen adviestermijn opgegeven.

Het ontwerpbesluit werd principieel goedgekeurd op de Vlaamse regering van 11 juni 2004. Met dit besluit willen de bewindvoerders het Koninklijk Besluit van 6 januari 1978 tot voorkoming van de luchtverontreiniging bij het verwarmen van gebouwen met vaste of vloeibare brandstof moderniseren en actualiseren. Daarnaast wordt artikel 8 van de Europese Richtlijn 2002/91/EG van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen omgezet.

De strategische doelstelling van het besluit is de regelgeving rond het onderhoud en nazicht van verwarmingsinstallaties en de erkenningsregeling voor onderhoudstechnici te actualiseren en te moderniseren en in te passen in de Vlaamse wetgeving. De geactualiseerde en verruimde onderhoudsverplichting voor verwarmingsinstallaties heeft als doel een significante energiebesparing tot stand te brengen en de luchtverontreinigende uitstoot van deze toestellen te beperken. In de nota aan de Vlaamse regering wordt aangegeven dat de periodieke inspectie en de eenmalige keuring van oudere ketels een continue stimulans betekenen voor de systematische vervanging van oude, slechtwerkende en energieverspillende installaties door energiezuinigere en CO_2-vriendelijkere verwarming. Naast de emissiereductie van het broeikasgas CO_2 verkleint ook de emissie van andere luchtverontreinigende substanties zoals NO_X en SO_2.

De nieuwe onderhoudsregeling die voorzien wordt in het besluit werd opgesteld met veel aandacht voor het garanderen van de veilige staat van werking van huishoudelijke verwarmingsinstallaties. Op deze manier wil de overheid het aantal ongevallen met CO-intoxicatie of schouwbrand verlagen.

De vastlegging van de onderhoudsverplichtingen voor eigenaars en gebruikers van stookinstallaties gebeurt in functie van het type installatie en het soort brandstof dat gebruikt wordt (vloeibare, vaste of gasvormige brandstof). Nieuw in dit besluit is dat ook stooktoestellen die werken op gasvormige brandstof en toestellen voor de aanmaak van warm water (bv. waterverwarmers en badgeisers) nu onderworpen worden aan de onderhoudsverplichting. De periodiciteit en de invulling van de verplichte onderhoudsbeurt is afhankelijk van de aard van het toestel en de gebruikte brandstof. In de nota aan de Vlaamse regering wordt gewezen op de positieve discriminatie van gas als milieuvriendelijke brandstof ten opzichte van stookolie door de instelling van een lagere onderhoudsfrequentie.[1]

De onderhoudsbeurt die in het besluit wordt voorzien moet uitgevoerd worden door een erkend technicus. Reiniging en controle van de schoorsteen mag gebeuren door een schoorsteenveger.[2] De erkenningsregels voor de opleidingscentra en voor de technici die belast zijn met het onderhoud van de verwarmingsinstallaties, worden geactualiseerd in het besluit.

De MiNa-Raad vindt het positief dat de bepalingen over stookinstallaties in het Koninklijk Besluit luchtverontreiniging uit 1978 geactualiseerd worden. Verouderde en slecht onderhouden stookinstallaties stoten een aanzienlijke hoeveelheid CO_2 uit. Dit besluit werd dan ook opgenomen in het klimaatbeleidsplan (project 15 in het Voortgangsrapport 2004). De bijdrage van deze maatregelen aan de Vlaamse klimaatdoelstelling zijn eerder bescheiden te noemen: 25 kton CO_2-eq in 2005 en 66,6 kton CO_2-eq in 2010 t.o.v. het "business as usual "-scenario. De effectief gerealiseerde emissiereductie zal waarschijnlijk hoger zijn aangezien enkel rekening gehouden wordt met de verstrengde onderhoudsregeling voor stookinstallaties op stookolie en niet met de nieuwe onderhoudsverplichtingen voor verwarming op gas en decentrale verwarming. Ondanks de bescheiden bijdrage aan de emissiereducties is de MiNa-Raad van mening dat het over een belangrijke maatregel gaat; in het licht van de klimaatdoelstellingen telt elke emissiereductie. Deze

1) Voor decentrale installaties gevoed met vloeibare of vaste brandstof wordt minstens een tweejaarlijkse onderhoudsverplichting opgelegd, indien het gaat om toestellen met een ouderdom van 15 jaar of jonger en een jaarlijkse onderhoudsverplichting, indien het gaat om toestellen met een ouderdom van meer dan 15 jaar. Indien het individueel stooktoestel gevoed wordt met gas (gaskachel of gasgeiser) is de frequentie driejaarlijks tot jaarlijks, naargelang de ouderdom. Voor gasgestookte centrale toestellen varieert de periodiciteit van de onderhoudsbeurt tussen 1 en 4 jaar, afhankelijk van de categorie van het toestel (atmosferische gasketel, gasunit en ketel met aangeblazen gasbrander) en de ouderdom.

2) Aan het beroep van schoorsteenveger is geen erkenningsregeling verbonden. Hierdoor kan momenteel iedereen zijn eigen schoorsteen vegen.

maatregel heeft ook voordelen voor de betrokkenen. De stookinstallaties zullen beter onderhouden en dus veiliger zijn, en de uitvoeringskosten worden terugverdiend door het lager energieverbruik.[3]

Net zoals opgemerkt werd door de Inspectie van Financiën is de MiNa-Raad van mening dat het besluit enkel doelmatig kan zijn indien er ook een effectief handhavingsbeleid wordt uitgewerkt dat gericht is op de gebruikers van huishoudelijke stookinstallaties. De nota aan de Vlaamse regering bij het besluit antwoordt op deze opmerking. De regering wijst erop dat op korte termijn gestart wordt met een informatie- en sensibiliseringscampagne naar de burgers. Als eerste stap in de uitwerking van het handhavingsbeleid geeft de overheid aan dat (1) ze steekproefsgewijze controles bij de burgers gaat uitvoeren op de naleving van de verplichting om de attesten van de laatste twee onderhoudsbeurten te bewaren; (2) de erkende onderhoudstechnici jaarlijks moeten rapporteren aan de administratie. Vervolgens wordt er ook een controle ingevoerd op de onderhoudstechnici via (1) steekproefsgewijze controles van recente onderhoudsattesten en (2) via de opvolging van klachten over de onderhoudstechnici.

De MiNa-Raad wijst op het belang van een grondige uitwerking van een degelijk handhavingskader. Voor de controle op de onderhoudstechnici zijn er eenvoudige oplossingen mogelijk via de toekenning en intrekking van de erkenning. Een dergelijk eenvoudig sanctie-instrument is op dit ogenblik niet beschikbaar t.o.v. burgers die de verplichtingen niet nakomen. De Raad is alvast van mening dat de regering hierbij moet zoeken naar een soepel en weinig bureaucratisch instrument. Zoals ook aangegeven in de nota aan de Vlaamse regering bij het besluit moet er eerst en vooral gewerkt worden aan informatie en sensibilisering. Dit is volgens de Raad van het hoogste belang aangezien de regeling erg complex is (verschillende onderhoudstermijnen voor verschillende soorten stookinstallaties). Het is duidelijk dat er hier een belangrijke rol weggelegd is voor de verkopers en installateurs van de stookinstallaties. Ook mensen die een nieuwe woning kopen (en huurders) moeten op een correcte wijze geïnformeerd worden over hun verplichtingen. De Raad vindt het noodzakelijk dat de overheid op een positieve en aanmoedigende wijze communiceert met de burgers. Enkel op die manier kan de regering een draagvlak behouden bij de burgers voor de invoering van dergelijke milieumaatregelen. Er moet onderzocht worden op welke manier de lokale besturen (nog beter) betrokken kunnen worden bij deze sensibiliseringsactiviteiten.

De Raad is van mening dat de bewindvoerders de regelgeving over de stookinstallaties kunnen opnemen in de recent goedgekeurde energieprestatienormering. De onderhoudsattesten kunnen geïntegreerd worden in het energieprestatiecertificaat. Op deze manier kan het rationeel energiebeleid dat van toepassing is op woningen en gebouwen verder geüniformiseerd worden.

3) Door een Federale maatregel komen vanaf 2003 de uitgaven voor de vervanging van verwarmingsketels ouder dan 20 jaar voor 15% in aanmerking voor fiscale aftrek in de personenbelasting.

Gezien de belangrijke doelstellingen die gerealiseerd moeten worden via dit besluit pleit de MiNa-Raad voor een vlotte afhandeling van de regelgeving betreffende het onderhoud en het nazicht van stookinstallaties door de regering.

Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA-Vlaams Economisch Verbond onthouden zich bij het voorliggende briefadvies.

Met de meeste hoogachting,

Prof. em. dr. R. Verheyen
Voorzitter